

Verslag van de digitale Inspiratiesessie Transformatie Jeugd Zuid-Limburg (Vergaderruimte 2) op 20 juli 2021

Aanwezig:

Notulen: Anneloes Vernooij (Notuleerservice Nederland)

In deze sessie is de centrale vraag welke zaken in Zuid-Limburg vooral behouden moeten blijven, welke zaken anders moeten en welke zaken moeten worden afgestoten.

Zuid-Limburg kent 4 leidende principes:

- De leefwereld staat centraal, niet de systeemwereld.
- Uitgaan van eigen kracht en onnodige medicalisering tegengaan.
- Zo vroeg mogelijk doen wat nodig is.
- Onderling vertrouwen als basis.

De voorzitter verzoekt de aanwezigen vervolgens om achtereenvolgens een reactie te geven op de leidende principes. Het is niet relevant om de segmenten hierbij te betrekken.

De leeftijd staat centraal, niet de systeemwereld

De heer Eken stelt dat de systeemwereld wel bestaat. Als voorzitter van de adviesraad sociaal domein Maastricht merkt hij dat de jeugdzorg nog vaak in de systeemwereld verkeert. Wat op papier staat is mooi, maar de praktijk is toch vaak anders. Bureaucratische rompslomp zoals keukentafelgesprekken is wat hem betreft niet nodig en dit noemt hij de systeemwereld.

Mevrouw Meijers kan op dit moment de vorige principes niet reproduceren en zij vraagt zich af waar de verschillen zitten. Op de genoemde principes kan niemand veel tegen hebben, maar het operationaliseren in denken en doen is de belangrijkste vervolgstap.

De voorzitter erkent dat de keukentafelinrichting is bedacht in de systeemwereld, maar het is de vraag of er andere manieren zijn die veel eenvoudiger zijn en veel dichterbij de mensen staan. De (landelijke) uitgangspunten zijn niet veranderd en het is nog steeds wenselijk om deze te realiseren.

Mevrouw Heerinks heeft uit de uitnodiging begrepen dat het de bedoeling was om mee te denken in een bepaald segment. Zij vraagt wat de bedoeling is van het ophalen van de leidende principes.

De voorzitter legt uit dat de sessie is bedoeld om vast te stellen of iedereen hetzelfde beeld heeft bij de leidende principes en om vervolgens te bekijken welke zaken van de huidige situatie behouden moeten worden, welke veranderd moeten worden en welke zaken moeten vervallen.

De heer Panis vindt het principe voor de systeemwereld niet leidend genoeg.

In de chat wordt gevraagd wat wordt verstaan onder systeemwereld. De voorzitter stelt deze vraag aan de aanwezigen.

Mevrouw **0:09:52** denkt aan systeemtherapie en dit gaat voor haar over een gezin waar een kind in leeft. Een leefwereld is zeer breed en zij kan zich niet voorstellen dat iemand het hier niet mee eens is.

Mevrouw 0:11:25 licht toe dat de gemeente met systeemwereld de wereld van processen, procedures, kortom systeemtechnische vereisten, bedoelt. Bij de leefwereld wordt meer geredeneerd vanuit de dagelijkse praktijk van een gezin.

De heer 0:12:02 vult aan dat de systeemwereld macro en meso is en de leefwereld micro.

De voorzitter vat samen dat de systeemwereld de wereld van de regels, afspraken en organisatie is. De leefwereld is de dagelijkse praktijk van de gezinnen.

Uitgaan van eigen kracht en onnodige medicalisering tegengaan

De heer Eken vraagt zich hierbij af waar de regie ligt: Wie is de baas? Op het moment dat een gezin de eigen problemen niet kan oplossen, is het direct afhankelijk van een systeem waarbij een stukje regie verloren gaat. Bij eigen kracht hoort ook eigen regie.

Mevrouw [0:14:51 Jenneke] reageert op voorgaande spreker dat het gaat om normaliseren en niet om medicaliseren.

Mevrouw [0:15:11 Tiny] vraagt zich af in hoeverre de diversiteit en de wellicht wat ongewenste effecten hiervan worden omarmd. Welke eisen en verplichtingen mogen worden gesteld en wanneer wordt ingegrepen dat eigen kracht niet meer afdoende is? Een aantal begrippen kan op allerlei manieren worden opgevat.

De heer Eken kent de leidende principes vanuit de beleidskaders die al eerder zijn vastgesteld en waar niemand op tegen kan zijn. Het ligt voor de hand om vanuit de leefwereld te denken en niet vanuit medicalisering en eigen kracht is belangrijk.

Welke zaken moeten behouden blijven?

Mevrouw Bruls werkt in de Oostelijke Mijnstreek waar in ieder geval de gespecialiseerde jeugdzorg is toebedeeld aan JENS. Deze centrale aanbesteding maakt het voor hulpverleners overzichtelijker.

De heer Panis denkt ook dat het JENS-principe goed werkt. In de gemeente Maastricht zijn enorm veel aanbieders en ook veel kleine aanbieders die klein willen blijven om kwaliteit te waarborgen. In het nieuwe inkoopproces moet ook rekening gehouden worden met deze aanbieders.

Mevrouw Wolfs sluit zich bij deze laatste oproep aan. Ook is het belangrijk om de voorliggende voorzieningen te behouden en veel steviger neer te zetten. Hierbij denkt zij bijvoorbeeld aan organisaties als Traject.

Ook de heer Eken is zeer gecharmeerd van de werkwijze van JENS. De vele bureaucratie die voorafgaat aan jeugdzorg moet wat hem betreft veel minder.

Mevrouw [Tiny] zegt dat ernaar wordt gestreefd om onderwijs, zorg en thuis steeds meer in verbinding te brengen en zij hoopt dat dit nog kan worden uitgebreid. Hierbij zou wat meer opgeschoven mogen worden naar wat meer collectieve inzet in plaats van allemaal individuele trajecten.

Mevrouw 0:24:17, Anky constateert dat de toevoeging van welzijn bij JENS van meerwaarde is. De twee perspectieven van zorg en welzijn zijn nodig om de verandering vorm te kunnen geven.

In de inleiding van de heer Hendriks heeft zij gehoord dat er andere manieren zijn dan aanbesteden en zij is benieuwd welke andere varianten denkbaar zijn voor Zuid-Limburg.

De voorzitter licht toe dat de vraag is of alles wat in segmenten is verdeeld centraal via Zuid-Limburg moet worden ingekocht of dat voor bepaalde segmenten voor een lokale invulling gekozen kan worden. Binnen deze aanpak zijn allerlei financiële mogelijkheden denkbaar.

De heer Eken onderschrijft het pleidooi om te investeren in welzijnswerk.

De heer Jongen merkt dat er grote verschillen zijn tussen het interpreteren van arrangementen door zorgaanbieders en door jeugdconsulenten. Hierdoor gaat veel tijd verloren. De voorliggende voorzieningen zoals maatschappelijk werk van Traject en dergelijke zijn laagdrempeliger voor jongeren en daarom toegankelijker.

De voorzitter licht toe dat een van de redenen voor de nieuwe verwervingen is dat de arrangementen-systematiek niet voldoet aan wat nodig is en er veel tijd en energie verloren gaat aan discussie over het soort arrangementen terwijl de discussie moet gaan over de hulpvraag.

De heer Eken gaat in op het project Blauwe Zorg dat over positieve gezondheid gaat. In totaal zijn 5 fte's ingezet in Maastricht als praktijkondersteuners jeugd. Uit de evaluatie blijkt dat de toegang heel makkelijk is en dat hulpvragen heel snel beantwoord worden en het heeft ook duurdere zorg bespaard. Op dit moment worden de gewone praktijkondersteuning betaald door de zorgverzekeraars en de gemeente zou moeten lobbyen dat ze ook de praktijkondersteuners jeugd gaan betalen.

Mevrouw Bruls vraagt zich af waarom de zorgverzekeraar de praktijkondersteuners zou moeten betalen.

De heer Eken is een voorstander van ontschotting en hij vindt dat er één financiering moet zijn. Het valt onder huisartsenzorg en deze valt onder de basisverzekering.

De voorzitter constateert dat iedereen voorstander is van ontschotting van de zorg en de komende periode is er de mogelijkheid om dit goed in kaart te brengen en te bekijken hoe dit kan worden gefinancierd.

De heer Jongen stelt de enorme wachtlijsten aan de orde. Jeugdconsulenten lopen hierin vast, omdat zorgbehoevende jongeren op dit moment hulp nodig hebben terwijl deze pas na drie of vier maanden geboden kan worden.

De voorzitter zegt dat de wachtlijsten zeker onderdeel van de stappen zullen moeten zijn.

Mevrouw [0:37:53 Janneke] heeft behoefte aan doorlopende lijn na de Wmo. Zij mist schakels in de doelgroep van 16-27 jaar.

Mevrouw [0:38:36 Charlotte] pleit voor het ontschotten van de GGZ-aanbieders, zodat zij onderling kunnen schakelen tussen wachtlijsten. Dit geldt overigens ook voor andere specialistische zorgaanbieders.

Mevrouw [Tiny] vult aan dat het ontschotten van zorg ook leidt tot het ontschotten van middelen en dus ook iets betekent voor de individuele rechten. Zo lang het communicerende vat tussen dienstverleners zit, kunnen individuele rechten een grote rol spelen.

Mevrouw [0:40:43] denkt dat JENS een goed voorbeeld is van een aantal organisaties en financiering op een hoop gooien en onderling verdelen wie wat het best kan oppakken. Dit is het begin van ontschotting.

Mevrouw [Anky] stelt dat het belangrijk is om een gezamenlijke urgentie te delen en er moet sprake zijn van wederzijdse afhankelijkheid. Binnen JENS geldt dat er samen één budget is en er moet integraal worden samengewerkt om uiteindelijk resultaten te behalen.

De heer Eken wil een eventueel misverstand wegnemen dat meer investeren in welzijn zou moeten gebeuren uit jeugdzorgmiddelen.

De voorzitter wijst erop dat de middelen voor jeugd, Wmo, voorliggend, GGZ et cetera allemaal naar de gemeente gaan. Als gemeenten ontschotten, ontstaan er nieuwe mogelijkheden en kansen. Vanuit de verdeling van geld wordt niet tot een goede samenwerking gekomen. Vanuit

de inhoud kunnen afspraken over samenwerking worden gemaakt en op grond hiervan moet de financiering worden geregeld.

Actie

Kijken naar het JENS-principe